

Daily Current Affairs 10.05.2022

গুরুত্বপূর্ণ খবর: বিশ্ব

- অর্থনৈতিক মন্দার মধ্যে শ্রীলঙ্কার প্রধানমন্ত্রী মাহিন্দা রাজাপক্ষ পদত্যাগ করেছেন



সংবাদে কেন?

- শ্রীলঙ্কার প্রধানমন্ত্রী মাহিন্দা রাজাপক্ষ অর্থনৈতিক সঞ্চট মোকাবেলায় সরকারের গণবিক্ষেপের মধ্যে পদত্যাগ করেছেন।

গুরুত্বপূর্ণ পয়েন্টসমূহ

- কলম্বোতে রাজাপাক্ষ এর সমর্থক এবং সরকারবিরোধী বিক্ষেপকারীদের মধ্যে সহিংস সংঘর্ষের পর দ্বিপটি কারফিউর অধীনে রাখা হলে এই পদক্ষেপ নেওয়া হয়।
- এর আগে প্রেসিডেন্ট গোতাবায়া রাজাপাক্ষে দেশে জরুরি অবস্থা ঘোষণা করেছিলেন। মাত্র এক মাসের মধ্যে শ্রীলঙ্কায় দ্বিতীয়বার জরুরি অবস্থা ঘোষণা করা হয়েছিল।
- শ্রীলঙ্কার বৈদেশিক মুদ্রার রিজার্ভ কার্যত ফুরিয়ে গেছে, এবং এটি আর খাদ্য, ওষুধ এবং জ্বালানী সহ প্রয়োজনীয় জিনিসপত্র বহন করতে পারে না।

দ্রষ্টব্য: 1948 সালে ব্রিটেনের কাছ থেকে স্বাধীনতা লাভের পর থেকে এই দ্বীপ দেশটি সবচেয়ে খারাপ অর্থনৈতিক সংকটের মুখোমুখি হয়েছে।

Source: BBC

- মাঙ্কিপক্ষ



সংবাদে কেন?

- ইউনাইটেড কিংডম (UK) এর স্বাস্থ্য কর্তৃপক্ষ সম্পত্তি নাইজেরিয়া থেকে সেই দেশে ভ্রমণকারী একজন ব্যক্তির মধ্যে মাক্সিপক্সের একটি ঘটনা নিশ্চিত করেছে, গুটিবসন্তের মতো একটি বিরল ভাইরাল সংক্রমণ।

গুরুত্বপূর্ণ পয়েন্টসমূহ

মাক্সিপক্স ভাইরাস সম্পর্কে:

- মাক্সিপক্স ভাইরাস হল একটি অর্থোপক্সিভাইরাস, যা ভাইরাসের একটি জেনাস যার মধ্যে ভেরিওলা ভাইরাসও রয়েছে, যা গুটিবসন্ত সৃষ্টি করে এবং ভ্যাক্সিনিয়া ভাইরাস, যা গুটিবসন্তের ভ্যাকসিনে ব্যবহৃত হয়েছিল।
- মাক্সিপক্স গুটিবসন্তের মতো উপসর্গ সৃষ্টি করে, যদিও সেগুলি কম গুরুতর।
- 1980 সালে টিকাদান বিশ্বব্যাপী গুটিবসন্ত নির্মূল করার সময়, মাক্সিপক্স মধ্য ও পশ্চিম আফ্রিকার কয়েকটি দেশে ঘটতে থাকে।
- মাক্সিপক্স একটি জুনোসিস, অর্থাৎ একটি রোগ যা সংক্রামিত প্রাণী থেকে মানুষের মধ্যে সংক্রমিত হয়।
- কাঠবিড়ালি, গাষ্মায়ান পোচড ইঁদুর, ডরমাইস এবং কিছু প্রজাতির বানরের মধ্যে মাক্সিপক্স ভাইরাস সংক্রমণ সনাক্ত করা হয়েছে।

লক্ষণ:

- ইউএস সেন্টার ফর ডিজিজ কন্ট্রোল অ্যান্ড প্রিভেনশন (CDC) অনুসারে, মাক্সিপক্স জ্বর, মাথাব্যথা, পেশী ব্যথা, পিঠে ব্যথা এবং ক্লান্তি দিয়ে শুরু হয়।

রোগের প্রকোপ:

- CDC-এর মাক্সিপক্স ওভারভিউ বলছে যে 1958 সালে গবেষণার জন্য রাখা বানরের উপনিবেশগুলিতে পক্স-সদৃশ রোগের দুটি প্রাদুর্ভাবের পরে সংক্রমণটি প্রথম আবিস্কৃত হয়েছিল - যার ফলে 'মাক্সিপক্স' নাম হয়েছিল।

- 1970 সালে ডেমোক্রেটিক রিপাবলিক অফ কঙ্গোতে (DRC) গুটিবসন্ত নির্মূল করার জন্য তীব্র প্রচেষ্টার সময় প্রথম মানব ঘটনা রেকর্ড করা হয়েছিল।

Source: Indian Express

গুরুত্বপূর্ণ খবর: ভারত

3. প্রধানমন্ত্রী সুরক্ষা বীমা যোজনা (PMSBY), প্রধানমন্ত্রী জীবন জ্যোতি বিমা যোজনা (PMJJBY) এবং অটল পেনশন যোজনা (APY) সামাজিক নিরাপত্তা জাল প্রদানের 7 বছর পূর্ণ করেছে

The infographic is titled "7 YEARS ANNIVERSARY CELEBRATION OF". It features logos for the Ministry of Finance and the Department of Financial Services. The central graphic shows three stylized human figures in orange, yellow, and blue, emerging from a lotus flower.

Program	Description
Pradhan Mantri Jeevan Jyoti Bima Yojana	Life Insurance for Individuals in the age group of 18-50 years worth Rs. 2 Lakh for Rs. 330 per annum
Pradhan Mantri Suraksha Bima Yojana	Accidental Insurance for Individuals in the age group of 18-70 years worth Rs. 2 Lakh for Rs. 12 per annum
Atal Pension Yojana	Pension scheme for Individuals in the age group of 18-40 years

সংবাদে

কেন?

- প্রধানমন্ত্রী সুরক্ষা বীমা যোজনা (PMSBY), প্রধানমন্ত্রী জীবন জ্যোতি বিমা যোজনা (PMJJBY) এবং অটল পেনশন যোজনা (APY) সামাজিক নিরাপত্তা জাল প্রদানের 7 বছর পূর্ণ করেছে।
- PMJJBY, PMSBY এবং APY ১৫ মে, 2015-এ প্রধানমন্ত্রী নরেন্দ্র মোদি পশ্চিমবঙ্গের কোলকাতা থেকে চালু করেছিলেন।

গুরুত্বপূর্ণ পর্যবেক্ষণসমূহ

- এই তিনটি সামাজিক নিরাপত্তা ক্ষিম নাগরিকদের কল্যাণে নিবেদিত, অপ্রত্যাশিত ঝুঁকি/ক্ষতি এবং আর্থিক অনিশ্চয়তা থেকে মানুষের জীবনকে সুরক্ষিত করার প্রয়োজনীয়তা স্বীকার করে।

প্রধানমন্ত্রী জীবন জ্যোতি বীমা যোজনা (PMJJBY):

- ক্ষিম: PMJJBY হল একটি এক বছরের জীবন বীমা ক্ষিম যা প্রতি বছর পুনর্বীকরণযোগ্য যে কোনো কারণে মৃত্যুর জন্য কভারেজ প্রদান করে।
- সুবিধা: বার্ষিক 330/- টাকা প্রিমিয়ামের পরিবর্তে যেকোনো কারণে মৃত্যুর ক্ষেত্রে 2 লাখের জীবন বীমা।
- সাফল্য: 27.04.2022 পর্যন্ত, ক্ষিমের অধীনে ক্রমবর্ধমান তালিকাভুক্তিগুলি 12.76 কোটিরও বেশি এবং 5,76,121টি দাবির জন্য 11,522 কোটি টাকা দেওয়া হয়েছে।

প্রধানমন্ত্রী সুরক্ষা বীমা যোজনা (PMSBY):

- ক্ষিম: PMSBY হল এক বছরের দুর্ঘটনাজনিত বীমা প্রকল্প যা দুর্ঘটনাজনিত কারণে মৃত্যু বা অক্ষমতার জন্য বছরে বছরে পুনর্বীকরণযোগ্য।
- সুবিধা: দুর্ঘটনাজনিত মৃত্যু বা অক্ষমতার কারণে 2 লক্ষ টাকা (আংশিক অক্ষমতার ক্ষেত্রে 1 লক্ষ টাকা) কভার করে।
- সাফল্য: 27.04.2022 পর্যন্ত, ক্ষিমের অধীনে ক্রমবর্ধমান তালিকাভুক্তিগুলি 28.37 কোটিরও বেশি এবং 97,227টি দাবির জন্য 1,930 কোটি টাকা দেওয়া হয়েছে।

অটল পেনশন যোজনা (APY):

- পটভূমি: সমস্ত ভারতীয়, বিশেষ করে দরিদ্র, সুবিধাবধিত এবং অসংগঠিত ক্ষেত্রের শ্রমিকদের জন্য একটি সর্বজনীন সামাজিক নিরাপত্তা ব্যবস্থা তৈরি করার জন্য APY চালু করা হয়েছিল। APY জাতীয় পেনশন সিস্টেম (NPS) এর সামগ্রিক প্রশাসনিক এবং প্রাতিষ্ঠানিক স্থাপত্যের অধীনে পেনশন ফান্ড রেগুলেটরি অ্যান্ড ডেভেলপমেন্ট অথরিটি (PFRDA) দ্বারা পরিচালিত হয়।
- সুবিধা: ক্ষিমটিতে যোগদানের পর গ্রাহকের অবদানের ভিত্তিতে গ্রাহকরা 60 বছর বয়সে 1000 বা 2000 বা 3000 বা 4000 বা 5000 টাকার সর্বনিম্ন মাসিক পেনশন পাবেন।
- সাফল্য: 27.04.2022 পর্যন্ত 4 কোটিরও বেশি ব্যক্তি এই প্রকল্পের আওতায় এসেছেন।

Source: PIB

4. NMCG বর্জ্য জল ব্যবস্থাপনার উপর ওয়েবিনারের আয়োজন করেছে



সংবাদে কেন?

- সম্প্রতি, ন্যাশনাল মিশন ফর ক্লিন গঙ্গা (NMCG) APAC নিউজ নেটওয়ার্কের সহযোগিতায় 'ইগনিটিং ইয়াং মাইন্ডস, রিজুভেনেটিং রিভারস' বিষয়ক মাসিক 'ওয়েবিনার উইথ ইউনিভার্সিটি' সিরিজের 6 তম সংক্রণের আয়োজন করেছে।
- ওয়েবিনারের থিম ছিল 'বর্জ্য জল ব্যবস্থাপনা'।

গুরুত্বপূর্ণ পয়েন্টসমূহ

- অধিবেশনে সভাপতিত্ব করেন NMCG-এর ডিরেক্টর জেনারেল জি অশোক কুমার।
- NMCG-এর ডিজি বলেন, 2014 সালে প্রধানমন্ত্রী স্বচ্ছ ভারত অভিযান শুরু করেন, যা এক বিরাট সাফল্যে পরিণত হয়।
- 2019 সালে, জল সমস্যা নিয়ে কাজ করা বিভিন্ন বিভাগকে একত্রিত করে জল শক্তি মন্ত্রক গঠন করা হয়েছিল যাতে সামগ্রিকভাবে চ্যালেঞ্জগুলি মোকাবেলা করা যায়।
- এর পরে জল শক্তি অভিযান -1 এবং জল শক্তি অভিযান -2 এর প্রবর্তন এবং বাস্তবায়ন করা হয়েছিল: ধরুন বৃষ্টি, যেখানে এটি পড়ে, যখন এটি পড়ে, যথাক্রমে সম্পদ সৃষ্টি ও সচেতনতা সৃষ্টি এবং বৃষ্টির জল সংরক্ষণের দিকে মনোনিবেশ করে।
- 'অর্থ গঙ্গা'র ব্যানারে নমামি গঙ্গে কর্মসূচির অন্যতম কেন্দ্রবিন্দু হল কাদা ও পরিশোধিত জলের নগদীকরণ।
- নমামি গঙ্গে কর্মসূচির অধীনে, প্রায় 164টি পয়ঃনিষ্কাশন শোধনাগার নির্মাণ করা হচ্ছে রূপি মূল্যের । 25000 কোটি টাকা যা প্রায় 5000 MLD বর্জ্য জল শোধন করতে সাহায্য করবে।

ন্যাশনাল মিশন ফর ক্লিন গঙ্গা (NMCG) সম্পর্কে:

- NMCG 12ই আগস্ট 2011-এ সোসাইটিস রেজিস্ট্রেশন অ্যাস্ট 1860 এর অধীনে একটি সমিতি হিসাবে নির্বাচিত হয়েছিল।

- এটি জাতীয় গঙ্গা নদী অববাহিকা কর্তৃপক্ষ (NGRBA) এর বাস্তবায়ন শাখা হিসাবে কাজ করেছে যা পরিবেশ (সুরক্ষা) আইন (EPA), 1986 এর বিধানের অধীনে গঠিত হয়েছিল।
- ৭ই অক্টোবর 2016 থেকে NGRBA বিলুপ্ত হয়ে গেছে, যার ফলে গঙ্গা নদীর পুনরুজ্জীবন, সুরক্ষা এবং ব্যবস্থাপনার জন্য জাতীয় কাউন্সিল গঠন করা হয়েছে (জাতীয় গঙ্গা কাউন্সিল হিসাবে উল্লেখ করা হয়েছে)।

Source: PIB

গুরুত্বপূর্ণ খবর: রাজ্য

5. লাডলি লক্ষ্মী ক্ষিম-2.0: মধ্যপ্রদেশ সরকার



সংবাদে কেন?

- মধ্যপ্রদেশে, মুখ্যমন্ত্রী শি঵রাজ সিং চৌহান, লাডলি লক্ষ্মী ক্ষিম-2.0 চালু করার সময় ঘোষণা করেছেন যে রাজ্য সরকার যদি মেডিকেল, আইআইটি, আইআইএম বা কোনও ইনসিটিউটে ভর্তি হয় তবে লাডলি লক্ষ্মীর সম্পূর্ণ ফি দেবে।
- প্রতি বছর 2 মে থেকে 12 মে পর্যন্ত এমপিতে লাডলি লক্ষ্মী উৎসবও উদযাপিত হবে।
- মুখ্যমন্ত্রী লাডলি ই-সওয়াদ অ্যাপও চালু করেন।

গুরুত্বপূর্ণ পয়েন্টসমূহ

লাডলি লক্ষ্মী যোজনা সম্পর্কে:

- কল্যাণ শিশুর জন্ম থেকে তার বিবাহ পর্যন্ত দায়িত্ব পালনের জন্য, মধ্যপ্রদেশ সরকার ১লা এপ্রিল 2007 থেকে লাডলি লক্ষ্মী যোজনা বাস্তবায়ন করেছে।
- মধ্যপ্রদেশে, লাডলি লক্ষ্মী প্রকল্পের অধীনে এই বছরের এপ্রিল 2022 পর্যন্ত 42 লক্ষেরও বেশি মেয়ে নথিভুক্ত হয়েছে।
- কলেজে ভর্তি হওয়া লাডলি লক্ষ্মীকে দুটি কিস্তিতে রাজ্য সরকার আলাদাভাবে 25 হাজার টাকা দেবে।

Source: TOI

গুরুত্বপূর্ণ খবর: নিয়োগ

6. সুপ্রিম কোর্টের বিচারপতি হিসেবে শপথ নিলেন বিচারপতি সুধাংশু ধুলিয়া, জামশেদ বুর্জর পারদিওয়ালা



সংবাদে কেন?

- সুপ্রিম কোর্টের বিচারপতি হিসেবে শপথ নিয়েছেন বিচারপতি সুধাংশু ধুলিয়া এবং জামশেদ বুর্জর পারদিওয়ালা।

গুরুত্বপূর্ণ পয়েন্টসমূহ

- ভারতের প্রধান বিচারপতি (CJI) এন ভি রমনা তাদের শপথবাক্য পাঠ করান।
- বিচারপতি ধুলিয়া প্রথমে শপথ নেন এবং পরে বিচারপতি পারদিওয়ালা। তারা বিচারক হবেন 33 এবং 34, আদালতের অনুমোদিত বিচারিক শক্তি সম্পর্ক করে।

- সুপ্রিম কোর্টে 34 জন বিচারপতির অনুমোদিত ক্ষমতা রয়েছে।
- সিজেআই রমনার নেতৃত্বে সুপ্রিম কোর্টের কলেজিয়াম এবং বিচারপতি ইউ ইউ লিলিত, এ এম খানউইলকর, ডি ওয়াই চন্দ্রচূড় এবং এল নাগেশ্বর রাও নিয়ে গঠিত বিচারপতি ধুলিয়া, যিনি গৌহাটি হাইকোর্টের প্রধান বিচারপতি ছিলেন এবং বিচারপতি পারদিওয়ালার নাম সুপারিশ করেছিলেন, যিনি বিচারপতি ছিলেন। গুজরাট হাইকোর্টে, নিয়োগের জন্য।
- বিচারপতি ধুলিয়া এবং পারদিওয়ালার সাথে, রমনা কলেজিয়াম সফলভাবে 2021 সালের আগস্ট থেকে সুপ্রিম কোর্টে মোট 11 জন বিচারপতি নিয়োগ করতে দেখেছে।
- 11 জন বিচারপতির মধ্যে, বিচারপতি বি.ভি. নাগারথনা, 2027 সালে 36 দিনের জন্য, ভারতের প্রথম মহিলা প্রধান বিচারপতি হওয়ার লাইনে রয়েছেন।

Source: The Hindu

গুরুত্বপূর্ণ খবর: পুরস্কার ও সম্মাননা

7. নেপালের কামি রিতা শেরপা 26তমবারের মতো এভারেস্টে উঠে নতুন বিশ্ব রেকর্ড গড়েছেন।



সংবাদে কেন?

- নেপালের কিংবদন্তি পর্বতারোহী কামি রিতা শেরপা 26 তমবারের মতো বিশ্বের সর্বোচ্চ শৃঙ্গ মাউন্ট এভারেস্টে আরোহণ করে একটি নতুন বিশ্ব রেকর্ড গড়েছেন।

গুরুত্বপূর্ণ পর্যটসমূহ

- 11-সদস্যের দড়ি ফিল্ডিং দলের নেতৃত্ব দিয়ে, কামি রিতা এবং তার দল তার নিজের আগের বিশ্ব রেকর্ডটি ভেঙে শীর্ষে পৌঁছেছে।
- 1994 সালের মে মাসে তিনি প্রথম এভারেস্ট আরোহণ করেন।

মাউন্ট এভারেস্ট সম্পর্কে:

- মাউন্ট এভারেস্ট হল সমুদ্রপৃষ্ঠের উপরে পৃথিবীর সর্বোচ্চ পর্বত, হিমালয়ের মহালাঙ্গুর হিমাল উপ-রেঞ্জে অবস্থিত।
- চীন-নেপাল সীমান্ত তার সামিট পয়েন্ট বরাবর বিস্তৃত। 8,848.86 মিটার এর উচ্চতা (তুষার উচ্চতা) 2020 সালে চীনা এবং নেপালি কর্তৃপক্ষ দ্বারা প্রতিষ্ঠিত হয়েছিল।

Source: HT

গুরুত্বপূর্ণ খবর: ব্যক্তিগত

8. প্রখ্যাত ওড়িয়া সাহিত্যিক রজত কুমার কর প্রয়াত হয়েছেন



- প্রখ্যাত ওড়িয়া সাহিত্যিক এবং পদ্মশ্রী পুরস্কারপ্রাপ্ত ড. রজত কুমার কর প্রয়াত হয়েছেন।
- রজত কুমার কর সাহিত্য ও শিক্ষায় গুরুত্বপূর্ণ অবদানের জন্য 2021 সালে পদ্মশ্রী পুরস্কারে ভূষিত হন।
- ওডিশার মৃতপ্রায় পাল শিল্পের পুনরুজ্জীবনেও তিনি গুরুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন করেছিলেন।

Source: *The Hindu*

byjusexamprep.com

Important News: World

- आर्थिक संकट के बीच श्रीलंका के प्रधानमंत्री महिंदा राजपक्षे ने इस्तीफा दिया



चर्चा में क्यों?

- श्रीलंका के प्रधानमंत्री **महिंदा राजपक्षे** ने आर्थिक संकट से निपटने के लिए सरकार के बड़े पैमाने पर विरोध के बीच इस्तीफा दे दिया है।

प्रमुख बिंदु

- यह कदम तब आया जब कोलंबो में राजपक्षे समर्थकों और सरकार विरोधी प्रदर्शनकारियों के बीच हिंसक झड़पों के बाद द्वीप पर कफर्यू लगा दिया गया था।
- इससे पहले, राष्ट्रपति गोटबाया राजपक्षे ने देश में **आपातकाल की स्थिति** घोषित कर दी थी। यह दूसरी बार था जब श्रीलंका में सिर्फ एक महीने में आपातकाल घोषित किया गया था।
- श्रीलंका का विदेशी मुद्रा भंडार लगभग समाप्त हो गया है, और यह अब भोजन, दवाओं और ईंधन सहित आवश्यक वस्तुओं को वहन नहीं कर सकता है।

नोट: 1948 में ब्रिटेन से स्वतंत्रता प्राप्त करने के बाद से यह द्वीप राष्ट्र अपने सबसे खराब आर्थिक संकट का सामना कर रहा है।

स्रोत: BBC

2. मंकीपॉक्स



चर्चा में क्यों?

- यूनाइटेड किंगडम (UK) में स्वास्थ्य अधिकारियों ने एक व्यक्ति में मंकीपॉक्स के मामले की पुष्टि की है, जो चेचक के समान एक दुर्लभ वायरल संक्रमण है, जिसने हाल ही में नाइजीरिया से उस देश की यात्रा की थी।

प्रमुख बिंदु

मंकीपॉक्स वायरस के बारे में:

- मंकीपॉक्स वायरस एक ऑर्थोपॉक्सवायरस है, जो वायरस का एक जीनस है जिसमें वेरियोला वायरस भी शामिल है, जो चेचक का कारण बनता है, और वैक्सीनिया वायरस, जिसका उपयोग चेचक के टीके में किया गया था।
- मंकीपॉक्स चेचक के समान लक्षणों का कारण बनता है, हालांकि वे कम गंभीर होते हैं।
- जबकि टीकाकरण ने 1980 में दुनिया भर में चेचक का उन्मूलन किया, मध्य और पश्चिम अफ्रीका के देशों में मंकीपॉक्स का प्रकोप जारी है।
- मंकीपॉक्स एक जूनोसिस है, यानी एक बीमारी जो संक्रमित जानवरों से मनुष्यों में फैलती है।

- गिलहरी, गैम्बियन शिकार चूहों, डॉर्मिस और बंदरों की कुछ प्रजातियों में मंकीपॉक्स वायरस के संक्रमण का पता चला है।

लक्षण:

- US सेंटर फॉर डिजीज कंट्रोल एंड प्रिवेंशन (CDC) के अनुसार, मंकीपॉक्स की शुरुआत बुखार, सिरदर्द, मांसपेशियों में दर्द, पीठ दर्द और थकावट से होती है।

रोग की घटना:

- CDC के मंकीपॉक्स के अवलोकन में कहा गया है कि अनुसंधान के लिए रखी गई बंदरों की कॉलोनियों में चेचक जैसी बीमारी के दो प्रकोपों के बाद संक्रमण की खोज पहली बार 1958 में हुई थी - जिसके कारण इसका नाम 'मंकीपॉक्स' पड़ा।
- पहला मानव मामला 1970 में कांगो लोकतांत्रिक गणराज्य (DRC) में चेचक को खत्म करने के तीव्र प्रयास की अवधि के दौरान दर्ज किया गया था।

स्रोत: इंडियन एक्सप्रेस

Important News: India

3. प्रधानमंत्री सुरक्षा बीमा योजना (PMSBY), प्रधानमंत्री जीवन ज्योति बीमा योजना (PMJJBY) और अटल पेंशन योजना (APY) ने सामाजिक सुरक्षा प्रदान करते हुए 7 वर्ष पूरे किए



7 YEARS
ANNIVERSARY
CELEBRATION OF



 Pradhan Mantri
Jeevan Jyoti Bima Yojana



Life Insurance for Individuals in
the age group of 18-50 years worth
Rs. 2 Lakh for Rs. 330 per annum

Pradhan Mantri
Suraksha Bima Yojana



Accidental Insurance for Individuals
in the age group of 18-70 years worth
Rs. 2 Lakh for Rs. 12 per annum

Atal
Pension
Yojana



Pension scheme for Individuals in
the age group of 18-40 years

चर्चा में क्यों?

- प्रधानमंत्री सुरक्षा बीमा योजना (PMSBY), प्रधानमंत्री जीवन ज्योति बीमा योजना (PMJJBY) और अटल पेंशन योजना (APY) ने सामाजिक सुरक्षा प्रदान करते हुए 7 वर्ष पूरे किए।
- प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी द्वारा 9 मई, 2015 को कोलकाता, पश्चिम बंगाल से PMJJBY, PMSBY और APY को लॉन्च किया गया था।

प्रमुख बिंदु

- उपरोक्त तीन सामाजिक सुरक्षा योजनाएं अप्रत्याशित जोखिमों / नुकसानों और वित्तीय अनिश्चितताओं से मानव जीवन को सुरक्षित करने की आवश्यकता की पहचान करते हुए नागरिकों के कल्याण के लिए समर्पित हैं।

प्रधानमंत्री जीवन ज्योति बीमा योजना (PMJJBY):

- योजना:** PMJJBY एक साल की जीवन बीमा योजना है, जिसका नवीकरण प्रत्येक वर्ष होता है और यह किसी भी कारण से होने वाली मौत के लिए कवरेज प्रदान करती है।
- लाभ:** 330 रुपये प्रति वर्ष के प्रीमियम भुगतान पर 2 लाख रुपये का जीवन बीमा कवर, चाहे मृत्यु किसी भी कारण से हुई हो।

- **उपलब्धियां:** 27.04.2022 तक, योजना के तहत 12.76 करोड़ से अधिक पंजीकरण हुए हैं और कुल 5,76,121 दावों के लिए 11,522 करोड़ रुपये की धनराशि का भुगतान किया गया है।

प्रधानमंत्री सुरक्षा बीमा योजना (PMSBY):

- **योजना:** PMSBY एक साल की दुर्घटना बीमा योजना है, जिसका प्रत्येक साल नवीकरण किया जाता है और यह दुर्घटना के कारण हुई मृत्यु या दिव्यांगता के लिए कवरेज प्रदान करता है।
- **लाभ:** दुर्घटना के कारण हुई मृत्यु या दिव्यांगता के लिए 2 लाख रुपये (आंशिक दिव्यांगता के मामले में 1 लाख रुपये) का दुर्घटना मृत्यु सह दिव्यांगता कवर।
- **उपलब्धियां:** 27.04.2022 तक, योजना के तहत कुल 28.37 करोड़ से अधिक पंजीकरण हुए हैं और कुल 97,227 दावों के लिए 1,930 करोड़ रुपये की धनराशि का भुगतान किया गया है।

अटल पेंशन योजना (APY):

- **पृष्ठभूमि:** APY सभी भारतीयों, विशेष रूप से गरीबों, वंचितों और असंगठित क्षेत्र के श्रमिकों के लिए एक सार्वभौमिक सामाजिक सुरक्षा प्रणाली के निर्माण के लिए शुरू की गई थी। APY को राष्ट्रीय पेंशन प्रणाली (NPS) के समग्र प्रशासनिक और संस्थागत ढांचे के तहत पेंशन कोष नियामक और विकास प्राधिकरण (PFRDA) द्वारा प्रबंधित किया जाता है।

लाभ: योजना में शामिल होने के बाद ग्राहक द्वारा दिए गए अंशदान के आधार पर 60 वर्ष की आयु से ग्राहकों को गारंटीशुदा न्यूनतम मासिक पेंशन के रूप में 1000 रुपये या 2000 रुपये या 3000 रुपये या 4000 रुपये या 5000 रुपये मिलते हैं।

उपलब्धियां: 27.04.2022 तक, 4 करोड़ से अधिक व्यक्तियों ने इस योजना की सदस्यता प्राप्त की है।

स्रोत: PIB

4. NMCG ने अपशिष्ट जल प्रबंधन पर वेबिनार का आयोजन किया



चर्चा में क्यों?

- हाल ही में, **राष्ट्रीय स्वच्छ गंगा मिशन** (NMCG) ने APAC न्यूज नेटवर्क के सहयोग से 'इग्निटिंग यंग माइंड्स, रिजुवेनेटिंग रिवर' पर मासिक 'वेबिनार विद यूनिवर्सिटीज' श्रृंखला के छठे संस्करण का आयोजन किया।
- वेबिनार का विषय 'अपशिष्ट जल प्रबंधन' था।

प्रमुख बिंदु

- सत्र की अध्यक्षता NMCG के महानिदेशक जी अशोक कुमार ने की।
- DG, NMCG ने कहा कि 2014 में, प्रधानमंत्री ने **स्वच्छ भारत अभियान** शुरू किया जो एक बड़ी सफलता बन गया।
- 2019 में, जल मुद्दों से निपटने वाले विभिन्न विभागों को विलय करके जल शक्ति मंत्रालय बनाया गया ताकि चुनौतियों से समग्र रूप से निपटा जा सके।
- इसके बाद जल शक्ति अभियान -1 और जल शक्ति अभियान -2: कैच द रेन, क्लेयर इट फॉल्स, क्लेन फॉल्स का शुभारंभ और निष्पादन, क्रमशः संपत्ति निर्माण और जागरूकता सृजन और वर्षा जल संचयन पर ध्यान केंद्रित किया गया।
- 'अर्थ गंगा' के बैनर तले नमामि गंगे कार्यक्रम के फोकस क्षेत्रों में से एक कीचड़ और उपचारित पानी का मुद्रीकरण है।

- नमामि गंगे कार्यक्रम के तहत, लगभग 164 सीवेज उपचार संयंत्रों का निर्माण किया जा रहा है जिसकी लागत रु 25000 करोड़ जो लगभग 5000 MLD अपशिष्ट जल के उपचार में मदद करेगा।

राष्ट्रीय स्वच्छ गंगा मिशन (NMCG) के बारे में:

- NMCG को सोसायटी पंजीकरण अधिनियम 1860 के तहत 12 अगस्त 2011 को एक सोसायटी के रूप में पंजीकृत किया गया था।
- इसने **राष्ट्रीय गंगा नदी बेसिन प्राधिकरण (NGRBA)** की कार्यान्वयन शाखा के रूप में कार्य किया, जिसे पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम (EPA), 1986 के प्रावधानों के तहत गठित किया गया था।
- गंगा नदी के कायाकल्प, संरक्षण और प्रबंधन के लिए राष्ट्रीय परिषद (राष्ट्रीय गंगा परिषद के रूप में संदर्भित) के गठन के परिणामस्वरूप, NGRBA को 7 अक्टूबर 2016 से भंग कर दिया गया है।

स्रोत: PIB

Important News: State

5. लाडली लक्ष्मी योजना-2.0: मध्य प्रदेश सरकार



चर्चा में क्यों?

- मध्य प्रदेश में मुख्यमंत्री शिवराज सिंह चौहान ने **लाडली लक्ष्मी योजना-2.0** का शुभारंभ करते हुए घोषणा की है कि मेडिकल, IIT, IIM या किसी भी संस्थान में प्रवेश लेने पर लाडली लक्ष्मी की पूरी फीस राज्य सरकार देगी।
- मप्र में हर साल 2 मई से 12 मई तक **लाडली लक्ष्मी उत्सव** भी मनाया जाएगा।
- मुख्यमंत्री ने लाडली ई-सवाद ऐप भी लॉन्च किया।

प्रमुख बिंदु

लाडली लक्ष्मी योजना के बारे में:

- जन्म से लेकर उसके विवाह तक बालिकाओं की जिम्मेदारी को पूरा करने के लिए मप्र में सरकार ने 1 अप्रैल 2007 से लाडली लक्ष्मी योजना लागू की है।
- मध्य प्रदेश में इस साल अप्रैल 2022 तक लाडली लक्ष्मी योजना के तहत 42 लाख से अधिक लड़कियों का पंजीकरण किया जा चुका है।
- महाविद्यालय में प्रवेश लेने वाली लाडली लक्ष्मी को राज्य सरकार द्वारा अलग से दो किश्तों में 25 हजार रुपये दिये जायेंगे।

स्रोत: TOI

Important News: Appointment

- जस्टिस सुधांशु धूलिया, जमशेद बुर्जोर पार्दीवाला ने सुप्रीम कोर्ट के जजों की शपथ ली



चर्चा में क्यों?

- जस्टिस सुधांशु धूलिया और जमशेद बुर्जेर पार्दीवाला ने सुप्रीम कोर्ट के जजों के रूप में शपथ ली।

प्रमुख बिंदु

- भारत के मुख्य न्यायाधीश (CJI) एनवी रमना ने उन्हें पद की शपथ दिलाई।
- न्यायमूर्ति धूलिया ने पहले शपथ ली और उसके बाद न्यायमूर्ति पार्दीवाला ने शपथ ली। वे न्यायाधीश 33 और 34 होंगे, जो अदालत की स्वीकृत न्यायिक संख्या को पूरा करेंगे।
- सर्वोच्च न्यायालय में 34 न्यायाधीशों की स्वीकृत संख्या है।
- CJI रमना की अध्यक्षता में सुप्रीम कोर्ट कॉलेजियम और जिसमें जस्टिस यू यू ललित, ए एम खानविलकर, डी वाई चंद्रचूड़ और एल नागेश्वर राव भी शामिल थे, ने न्यायमूर्ति धूलिया जो गुवाहाटी उच्च न्यायालय के मुख्य न्यायाधीश थे, और न्यायमूर्ति पार्दीवाला, जो गुजरात उच्च न्यायालय में न्यायाधीश थे, नियुक्ति के लिए नामों की सिफारिश की थी।
- न्यायमूर्ति धूलिया और परदीवाला के साथ, रमना कॉलेजियम ने अगस्त 2021 से उच्चतम न्यायालय में कुल 11 न्यायाधीशों की सफलतापूर्वक नियुक्ति की है।
- 11 न्यायाधीशों में से, न्यायमूर्ति बी.वी. नागरला, 2027 में, 36 दिनों के लिए, भारत की पहली महिला मुख्य न्यायाधीश बनने की कतार में हैं।

स्रोत: द हिंदू

Important News: Award and Honours

7. नेपाल के कामी रीता शेरपा ने 26वीं बार माउंट एवरेस्ट पर चढ़कर नया विश्व रिकॉर्ड बनाया



चर्चा में क्यों?

- नेपाल के दिग्गज पर्वतारोही **कामी रीता शेरपा** ने विश्व की सबसे ऊँची चोटी माउंट एवरेस्ट पर 26वीं बार चढ़कर नया विश्व रिकॉर्ड बनाया है।

प्रमुख बिंदु

- 11 सदस्यीय रोप फिक्सिंग टीम का नेतृत्व करते हुए, कामी रीता और उनकी टीम ने अपने ही पिछले विश्व रिकॉर्ड को तोड़ते हुए शिखर पर पहुंच गए।
- उन्होंने पहली बार मई 1994 में एवरेस्ट पर चढ़ाई की थी।

माउंट एवरेस्ट के बारे में:

- माउंट एवरेस्ट समुद्र तल से पृथ्वी का सबसे ऊँचा पर्वत है, जो हिमालय के महालंगुर हिमालय उप-श्रेणी में स्थित है।
- चीन-नेपाल सीमा शिखर बिंदु से होकर गुजरती है। इसकी ऊँचाई (बर्फ की ऊँचाई) 8,848.86 मीटर है जिसे हाल ही में चीनी और नेपाली अधिकारियों द्वारा 2020 में स्थापित किया गया था।

स्रोत: HT

Important News: Personality

8. प्रख्यात उड़िया साहित्यकार रजत कुमार कर का निधन



- प्रख्यात उड़िया साहित्यकार और पद्म श्री पुरस्कार से सम्मानित डॉ रजत कुमार कर का निधन हो गया।
- रजत कुमार कर को साहित्य और शिक्षा में उनके महत्वपूर्ण योगदान के लिए 2021 में पद्म श्री पुरस्कार से सम्मानित किया गया था।

- उन्होंने ओडिशा की लुप्त होती पाला कला के पुनरुद्धार में भी महत्वपूर्ण भूमिका निभाई थी।

स्रोत: द हिंदू

byjusexamprep.com